

наповненні, так і у конкретно-практичному застосуванні. Тому виникає потреба у здійсненні подальших досліджень комунікаційної діяльності, визначенні дослідницького інструментарію задля досягнення системного пояснення цього явища в теорії соціальних комунікацій.

Література

1. Ільганаєва В. О. Бібліотечна освіта: нова парадигма розвитку / В. О. Ільганаєва; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К.: Редакція журналу «Бібліотечний вісник», 1996. – 253 с.
2. Еляков А. Д. Информационный фактор развития общества / А. Д. Еляков // НТИ. Сер. 1. Организация и методика информационной работы. – 2008. – № 2. – С. 110.
3. Заздравнов А. П. Диалектика практики и мировоззрения в историческом процессе. – Х.: ХГИК, 1993. – 216 с.
4. Зернецька О. Головні актори у сфері глобального управління комунікацією: трансформація функцій та статусів / О. Зернецька // Політика і час. – Т. 2. – 2007. – С. 4548.
5. Конечкая В. П. Социология коммуникации. Учебник. – М.: Международный университет бизнеса и управления, 1997. – 304 с.
6. Рогинский Я. Я. Проблемы антропогенеза / Я. Я. Рогинский. – М.: Высшая школа, 1969. – 263 с.
7. Соколов А. В. Введение в теорию социальной коммуникации. – СПб.: СПбГУП, 1996. – 319 с.
8. Сурмин Ю. П., Туленков Н. В. Теория социальных технологий: Учеб. пособие. – К.: МАУП, 2004. – 608 с.
9. Шарков Ф. И. Коммуникология: основы теории коммуникации: учебник / Ф. И. Шарков. – М.: Дашков и К, 2010. – 592 с.

Грабар Н. Г., Новікова Т. В.

УДК 021

Когнітивно-інформаційна діяльність бібліотеки ВНЗ

Технічна і технологічна модернізація забезпечили зміцнення когнітивно-інформаційної функції сучасної бібліотеки. У статті зазначено про актуальні напрями діяльності бібліотеки ВНЗ, зокрема організацію репозитарію. Мета бібліотечної діяльності: допомогти користувачам в пошуку достовірної інформації.

Ключові слова: бібліотека, бібліотечна діяльність, інформаційно-когнітивна функція, репозитарій.

Техническая и технологическая модернизация обеспечили укрепление когнитивно-информационной функции современной библиотеки. В статье указано на актуальные направления деятельности библиотеки ВУЗА, в частности организацию репозитария. Цель библиотечной деятельности: помочь пользователям в поиске достоверной информации.

Ключевые слова: библиотека, библиотечная деятельность, информационно-когнитивная функция, репозитарий.

Technical and technological modernization has strengthened the cognitive-informational function of a modern library. The article States about the current activities of the library of the UNIVERSITY, in particular the organization of the repository. The purpose of library activities: to help users find reliable information.

Key words: *library activities, information and cognitive function, repository.*

У глобальному світі зміни ідей, технологій, техніки відбуваються швидше, ніж зміни життя одного покоління. Те, що бібліотека надає впорядковану інформацію в цьому хаотичному просторі Інтернету, не викликає сумніву. Мета бібліотечної діяльності пов'язана зі сферою соціально-комунікативної діяльності, яка спрямована на забезпечення суспільних потреб в документах, інформації, знаннях. У сучасних умовах, коли масштабно впроваджуються інформаційні технології та телекомунікаційні засоби зв'язку, особливо актуальними напрямками бібліотечної діяльності є:

- сприяти організації знань читача/користувача;
- поширювати інформацію про нові бібліотечні форми: репозитарії, сайти тощо;
- сприяти розвитку здібностей зацікавлених людей до самоосвіти [2].

У зв'язку з трансформацією бібліотечної діяльності нині збільшилась кількість технологічних процесів, які є частиною виробничого і передбачають виконання цілеспрямованих і взаємопов'язаних дій під час вирішення виробничих завдань. Питанням технологічної підготовки бібліотечного виробництва, організації технологічного потенціалу присвячені публікації І. О. Давидової, В. Г. Дригайло, О. Ю. Мар'їної, І. С. Пилко, Л. Я. Філіпової та ін.

Теоретики зазначають, що технічна і технологічна модернізація забезпечили зміцнення інформаційної функції сучасної бібліотеки. Бібліотека стає повноправним суб'єктом інформаційного простору. Вона збирає і зберігає документовану інформацію і знання, бере участь у формуванні документального потоку і здійснює його аналітико-синтетичну обробку, систематизує і оцінює інформаційно-когнітивні ресурси. Здійснюючи систематизацію та каталогізацію документів, довідково-бібліографічне обслуговування, бібліотека створює основу для багатьох сучасних інформаційних і освітніх процесів

Слід зазначити, що в умовах, коли у суспільстві відмічаються інноваційні впровадження у галузі освіти, бібліотека стає активним учасником надання освітніх послуг, не тільки користувачам навчальних закладів, але й дорослим громадянам, які прагнуть

вдосконалити свої знання, використовувати їх у нових галузях своєї діяльності, адже освітньо-педагогічна діяльність націлена на організацію бібліотечно-бібліографічних занять з основ інформаційної культури із різними категоріями користувачів; участь у мережевих олімпіадах, наукових конференціях, телекомунікаційних проєктах у системі дистанційного навчання, організації презентацій та ін.

Окрім виконання суто бібліотечних та інформаційних функцій бібліотеки все активніше здійснюють наукові дослідження. Їх основна спрямованість – вивчення структури та загальних властивостей документальної інформації, аналіз закономірностей інформаційних комунікацій і розробка теоретичних основ кумуляції, аналітико-синтетичної обробки, зберігання, використання даних і знань для задоволення інформаційних потреб суспільства. Вирішення цього комплексу проблем дозволить створювати інтелектуальні технології продукування нових знань безпосередньо в бібліотеці, що стане підтримкою науково-дослідної діяльності.

На бібліотеки освітніх закладів покладена важлива місія – пропагувати відкритий доступ як засіб поширення знань. У зв'язку з цим виникла потреба у створенні репозитаріїв. Репозиторії – це одна з форм роботи бібліотек в сучасному інформаційному просторі, що дозволяє створювати свої ресурси, розкриваючи фонди в повному обсязі для широкого кола користувачів. Бібліотека-сховище покликана забезпечити більш ефективне використання бібліотечно-інформаційних ресурсів бібліотек. Л. Г. Бакуменко в дисертаційному дослідженні порушила питання електронного архівування документів через створення репозитаріїв у вітчизняних бібліотеках (РБ). Автор зазначає, що одним із перспективних засобів оперативного та якісного обслуговування користувачів для задоволення їхніх потреб з питань науки та освіти є корпоративна взаємодія РБ ВНЗ України, основними функціями якої мають стати: 1) інтеграція електронних навчально-наукових ресурсів РБ ВНЗ; 2) забезпечення комунікаційної взаємодії суб'єктів у процесі електронного архівування на корпоративних засадах; 3) створення, функціонування та використання корпоративних навчально-наукових ресурсів РБ ВНЗ, формування на їх основі спільного банку даних; 4) надання користувачам структурованого доступу до ресурсів власних РБ та можливість доступу до регіональних, національних і світових електронних ресурсів з питань науки та освіти [1].

Репозитарії необхідно створювати і тому, що нині неухильно зростає накопичення пасивних фондів, а це в свою чергу викликає

гострий дефіцит площ, збільшення витрат робочого часу бібліотекаря на утримання фонду в належному стані. В даний час бібліотека ХНТУСГ ім. П. Василенка працює над створенням репозиторію, зокрема розробляється комплексний пакет документів. Колектив НБ вирішує це надзвичайно необхідне і копіткє завдання комплексно, адже розуміє, що проблема збереження фонду, як культурного і інформаційного потенціалу, необхідна в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь.

Згідно із прогнозами футурологів, інформаційне суспільство змінить когнітивне (інтелектуальне), а це означає, що зростатиме роль комунікаційно-комунікативної функції бібліотек. Нині бібліотека покликана виконувати важливу роль організатора знання і експерта джерел знань, а також сприяти подоланню негативних тенденцій глобалізації масової свідомості. Нами зроблено акцент на те, що бібліотека допомагає користувачам долучитися до світу знань, навчає орієнтуватися в ньому, використовувати інструменти пошуку, систематизації та зберігання, сприяє розвитку здібностей людини до самоосвіти, рефлексії, оцінки власної компетентності.

Знання і цінності – елементи складної системи взаємодії і базуються як на традиційних, так і на новітніх технологіях. Актуальним завданням бібліотеки є організація процесу соціальної комунікації як в реальному, так і віртуальному просторі. Бібліотека слугує фундаментом для самоосвіти і самонавчання, надає допомогу в одержанні професії і в кар'єрі, просуває культурні цінності в процесі організації виставок, зустрічей з авторами книг, перегляду фільмів, театральних інсценувань та ін. Разом з цим вона є платформою віртуальної бібліотеки, навігатором у віртуальній мережі, оскільки надає доступ до ресурсів інших бібліотек. Саме цей підхід допомагає чіткіше визначити когнітивну функцію як комплекс правил та інструментів для пошуку необхідного знання.

Отже, розвиваючи когнітивно-інформаційну діяльність бібліотека перетворюється в найпродуктивнішу систему управління знаннями. Передбачається, що процес трансформації традиційних бібліотек створить нові методи роботи з електронними масивами інформації, що зумовить і структурні зміни бібліотек.

Література

1. Бакуменко Л. Г. Репозитарії бібліотек вищих навчальних закладів України: принципи організації корпоративної взаємодії : автореф. дис. ... канд. наук із

соц. комунікацій : 27.00.03 / Бакуменко Лариса Григорівна. — Х., 2013. — 20 с.

2. Грабар Н. Г. Спілкування у бібліотеці: теоретико-методологічний аналіз: монографія / Н. Г. Грабар. — Х. : Майдан, 2015. — 354 с.

Гришин І. Я.

УДК 658.8

Подолання «синдрому Олександра Довженка» в житті українців в АПК України. В аспекті дитиноцентризму

У тезах розглядається проблематика в контексті «синдрому Олександра Довженка» щодо культурної недуги, притаманної багатьом українцям, підкреслюється провідна роль вчителя та якість виховання людини з 3-х річного віку і далі - впродовж всього життя, з акцентом на умовах проживання в селах України; дитиноцентризму, використання досвіду Швеції та створення відповідних інституцій.

В тезисах рассматривается проблематика в контексте «синдрома Александра Довженка» относительно культурного недуга присущего многим украинцам, подчеркивается определяющая роль учителя и качества воспитания человека с 3-х лет и дальше - в продолжение всей жизни с акцентом на условиях проживания в селах Украины; детоцентризма; использование опыта Швеции и создания соответствующих институций.

In theses the range of problems is examined in the context of "syndrome of Oleksandra Dovgenka" in relation to cultural illness of inherent to many Ukrainians, the leading role of teacher and quality of education of man are underlined from 3th annual age and farther in continue all life with an accent on the terms of residence in the villages of Ukraine; dutnocentruzmy, use of experience of Sweden, and creation of corresponding institutes.

Ключові слова: синдром, симптом, вчитель, виховання, сталий розвиток.

Постмайданні роки в Україні підтверджують, як проблематику нації, слова Олександра Довженка щодо низької оцінки ним якостей, які притаманні багатьом українцям [1, с. 219]. До речі, аналогічні висловлювання були і у В'ячеслава Липинського. Наприклад, в його «Листах до братів-хліборобів» [3]. Тому, одним із головних завдань сьогодні в Україні є необхідність розглянути і вирішити глибинну сутність лікування обговорюваної в тезах культурної недуги. Перш за все для цього треба залучити села, що мають тенденцію до динамічного розвитку і готові виступити в якості виконавців пілотних проектів з опрацюванням досвіду скандинавських країн щодо виховання особистості на більш ранній стадії її формування, орієнтуючись при цьому, на досягнення Цілей сталого розвитку, як новітньої ідеї об'єднання людства.

Зазначене базується на думці Олександра Довженка щодо ролі вчителя в даному процесі [1, с. 208]: «категорично змінити, цю всю систему шкільного і дошкільного виховання. Треба переглянути і перетрусити її зверху донизу. І треба категорично перебудувати становище і роль учителя у суспільстві і в школі. У нас учитель у загоні. Жалюгідне становище учителя матеріальне і моральне,